

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Dnr M2017/00779/Ke

Malmö den 15 juni 2017

REMISSVAR: Naturvårdsverkets redovisning av två uppdrag: Förbättrad avfallsstatistik och spårbarhetssystem för farligt avfall samt icke farligt byggnads- och rivningsavfall

Avfall Sverige är branschorganisationen inom avfallshantering och återvinning. Det är Avfall Sveriges medlemmar som ser till att avfall tas om hand och återvinns i landets alla kommuner. Vi gör det på samhällets uppdrag: miljösäkert, hållbart och långsiktigt. Vår vision är "Det finns inget avfall". Vi verkar för att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att det avfall som uppstår återvinns och tas om hand på bästa sätt. Kommunerna och deras bolag är ambassadör, katalysator och garant för denna omställning.

Avfall Sverige bildades redan 1947 och har omkring 400 medlemmar. Avfall Sveriges medlemmar är kommuner, kommunalförbund, kommunala bolag och kommunala regionbolag inom avfall och återvinning. Deras kunder utgör Sveriges invånare och en stor del av näringslivet. Genom medlemmarna representerar Avfall Sverige Sveriges befolkning. I Avfall Sverige ingår, som associerade medlemmar, ett hundratal tillverkare, konsulter och privata utförare aktiva inom avfallshantering.

1. Förslagets koppling till Avfall Sveriges generella ståndpunkter

Avfall Sverige stödjer avfallshierarkin som princip för avfallshanteringen. Avfall Sverige anser att avfallshanteringen är en väsentlig del av samhällets infrastruktur och att avfallshanteringen ska ge en god och behovsanpassad service för medborgare och verksamheter. Vidare anser Avfall Sverige att förorenarens betalningsansvar och principen om producentansvar ska fullföljas samt att avfallsinnehavare ska följa avfallshierarkins principer på samma sätt som kommuner och producenter.

Avfall Sverige anser också att samhällets beslutade återvinningsmål för avfallshantering är viktiga verktyg i omställningen för att nå övergripande mål och att återvinningsmålen ska utformas så att de mäter den faktiska återvinningen.

Avfall Sverige konstaterar att Naturvårdsverkets förslag om ett spårbarhetssystem för farligt avfall ligger i linje med Avfall Sveriges ståndpunkter. Däremot konstaterar Avfall Sverige att förslagen om rapporteringskrav avseende byggnads- och rivningsavfall för anmälningspliktiga avfallsanläggningar gör det svårare att följa upp efterlevnaden av avfallshierarkin för verksamhetsutövare som ger upphov till sådant byggnads- och rivningsavfall som inte utgör hushållsavfall.

2. Sammanfattning

- Avfall Sverige *välkomnar* Naturvårdsverkets förslag om förbättrad avfallsstatistik och spårbarhetssystem för farligt avfall.
- Avfall Sverige anser att det system för spårbarhet som Naturvårdsverket presenterar är det bästa möjliga och Avfall Sverige *instämmer* i de argument som Naturvårdsverket för fram för det alternativet.
- Avfall Sverige *avfärdar* Naturvårdsverkets förslag om lagstadgat rapporteringskrav av statistik för avfallsbehandlingsanläggningar med provningskoden C.
- Det finns bättre sätt att samla in statistik, än via tvingande rapporteringskrav från mindre anläggningar. Statistiken finns nämligen redan idag hos *byggherrarna*, som *via sina kontrakt kan ställa krav på sina underentreprenörer*, inte bara när det gäller återvinning utan även när det gäller statistik.
- Syftet med Naturvårdsverkets förslag är bättre statistik för byggnads- och rivningsavfallet och det är vällovligt i sig. Men om det även ska ske en faktisk ökning av återvinningen av byggnads- och rivningsavfall anser Avfall Sverige att *kraven bör åläggas byggherrarna*.
- Ur ett miljöperspektiv minskar incitamentet att förebygga avfall och att säkerställa att byggnads- och rivningsavfallet behandlas så högt upp i avfallshierarkin som möjligt om rapporteringskraven för byggnads- och rivningsavfallet inte åläggs den som genererar avfallet (det vill säga avfallsinnehavaren).
- Avfall Sverige ifrågasätter att Naturvårdsverket inte närmare har utrett det tredje alternativet avseende rapporteringskrav för bygg- och rivningsavfall (att ställa krav på byggherrar) i samma omfattning som övriga alternativ innan detta alternativ avfärdas.

3. Förbättrad avfallsstatistik och spårbarhetssystem för farligt avfall

3.1 Generella kommentarer

Avfall Sverige är jämte ett fåtal EU-länder de enda EU-länder som saknar system för spårbarhet av farligt avfall. Avfall Sverige anser därför att det nu är hög tid att det införs ett system för spårbarhet av farligt avfall i Sverige. Avfall Sverige har under många år

argumenterat för behovet av ett system för spårbarhet av farligt avfall.

När det gäller förslagen om avfallsstatistik och spårbarhetssystem för farligt avfall anser Avfall Sverige att Naturvårdsverket på det stora hela lämnar ett väl genomarbetat förslag.

Avfall Sverige anser att det system för spårbarhet som Naturvårdsverket presenterar är det bästa möjliga och Avfall Sverige instämmer i de argument som Naturvårdsverket för fram för det alternativet.

Ett system för spårbarhet av farligt avfall kommer att innebära administrativa kostnader för kommuner och kommunala bolag oavsett vilket alternativ som väljs, men Avfall Sverige instämmer med Naturvårdsverket om att det borde handla om initiala kostnader.

Avfall Sverige bedömer att ett system med spårbarhet för farligt avfall kommer att skapa nya avfallstjänster på marknaden genom att avfallsinnehavare kan komma att erbjudas tjänsten att mottagande avfallsanläggningar ombesörjer registreringen av det farliga avfallet i det system som etableras (den registrering som är nödvändig för att skapa själva ID-koden).

Avfall Sverige konstaterar att ett system för spårbarhet av farligt avfall kan komma att innebära en viss administrativ börda för de kommuner och kommunala bolag som tar emot avfall från företag vid sina återvinningscentraler. För varje avlämnande företagskund måste de ta in de uppgifter som krävs för att registrera i systemet alternativt får de informera kunderna om att de själva måste göra registrering i systemet innan de kör till återvinningscentralen med avfallet.

Avfall Sverige anser att det är viktigt att ett digitalt system för spårbarhet av farligt avfall tydligt skiljer på vilka delar som rör spårbarhet och vilka delar som enbart är till för statistikinsamling.

3.2 Specifika kommentarer

Avsnitt 3.2 Spårbarhet av farligt avfall – analys och förslag s. 33:

Naturvårdsverket föreslår att all yrkesmässigt bedriven verksamhet ska rapportera uppgifter om farligt avfall som lämnas för borttransport eller tas emot efter transport. Rapporteringen ska ske i en digital lösning som Naturvårdsverket anvisar och omfatta varje leverans och mottagande. Rapporteringen föreslås vara detaljerad och strukturerad och omfatta avfallstyp/-er och mängd för varje avfallstyp, hur avfallet behandlas, information om avlämnande och mottagande verksamhet och verksamhetsutövare, transportör och transportsätt, tidpunkt, etc.

Avfall Sverige välkomnar Naturvårdsverkets förslag om ett digitalt system för spårbarhet och statistikinsamling. Avfall Sverige ser också positivt på att ett digitalt system innebär att det blir pappersfritt och att den manuella pappershantering som krävs för att fullgöra anteckningsskyldigheten och upprättandet av ett transportdokument ersätts av informationsregistrering i ett centralt och digitalt system.

Avsnitt 3.2.6.4 Handlare, mäklare och insamlare av avfall s. 47:

Avfall Sverige välkomnar att handlare föreslås omfattas av kraven på inrapportering i systemet för spårbarhet av farligt avfall.

Avfall Sverige ifrågasätter däremot att mäklare inte föreslås omfattas av kraven på inrapportering.

I artikel 35 ramdirektivet 2008/98/EG om avfall ställs krav på registerföring, den så kallade anteckningsskyldigheten. I EU-kommissionens ”cirkulära ekonomi-paket” från december 2015 föreslår Kommissionen att medlemsstaterna ska upprätta elektroniska register för farligt avfall där sådana anteckningar ska registreras. I Kommissionens förslag till ändring av artikel 35.1 anges tydligt:

*”Rapporteringsskyldigheten gäller samtliga aktörer, inklusive handlare och **mäklare** av avfall.*

I Naturvårdsverkets förslag föreslås att mäklare ska undantas från krav på rapportering till det nationella registret, för att undvika eventuell dubbelrapportering. Det kan verka logiskt om definitionen av mäklare skulle ha den innebörden att mäklare inte får befatta sig fysiskt med avfallet. EU-gemensam lagstiftning utesluter dock inte att mäklare fysiskt har besittning över avfall.

Definitionen av mäklare i artikel 3.8 ramdirektivet om avfall:

”Företag som ombesörjer återvinning eller bortskaffande av avfall på andras vägnar, inbegripet mäklare som inte kommer i fysisk befattning med avfallet”.

En mäklare kan därmed, i enlighet med definitionen, både besitta/befatta sig fysiskt med avfallet eller inte besitta/befatta sig fysiskt med avfallet.

Förutom att förslaget inte är förenligt med EU:s föreslagna krav på rapportering finns det en risk med förslaget att undantaga mäklare från att rapportera till ett register, då det kan driva utvecklingen till att aktörer som vill undgå krav på rapportering registrerar sig som mäklare och att de därmed skulle undgå rapporteringskravet.

Det borde vara möjligt att även mäklare omfattas av rapporteringskravet utan att riskera dubbelräkning, då det i registret bör framgå den rapporterandes roll. Av den anledningen bör även mäklare i grunden omfattas av rapporteringskravet.

Avsnitt 3.3.3 Vad som ska rapporteras och hur det ska göras s. 49:

Naturvårdsverket föreslår att uppgifterna om farligt avfall ska kategoriseras med hjälp av avfallskoderna för olika avfallstyper i avfallsförordningens bilaga 4.

Avfall Sverige anser att det, förutom avfallskoderna, är viktigt att ta hänsyn till de farliga egenskaperna i bilaga III till avfallsdirektivet 2008/98/EG. Om spårbarhetssystemet saknar koppling till de farliga egenskaperna finns det risk för att vissa farliga avfall inte registreras i systemet.

Avfall Sverige anser också att det är viktigt att det finns möjlighet för en avfallsmottagare att omklassificera farligt avfall i spårbarhetssystemet eftersom det inte är ovanligt att avfall som når avfallsanläggningar är felklassificerat.

Avsnitt 4.1 Spårbarhet för farligt avfall (54 §) s. 78:

Avfall Sverige stödjer att det i författningsförslaget 54 § 6 p. föreslås en möjlighet för avfallsmottagaren att erbjuda verksamheten som innehar farligt avfall i tjänsten att mata in i spårbarhetssystemet i realtid. Avfall Sverige anser att detta kommer att innebära en smidigare och mer tillförlitlig inmatning av data.

Avsnitt 4.1 Spårbarhet för farligt avfall (56 §) s. 79:

Naturvårdsverket anger att om uppgifter enligt 54 § första stycket saknas ska mottagaren istället rapportera in uppgifter om transportör och, om möjligt, den verksamhet som lämnat avfallet för borttransport.

Avfall Sverige anser att formuleringen ”om möjligt” bör utgå eftersom den ger utrymme för att underlåta att lämna uppgifter om den verksamhet som har lämnat avfallet för borttransport och spårbarheten för det farliga avfallet blir då sämre. Formuleringen får inte användas som en utväg för transportörer att undanhålla information om farligt avfallproducenter och ursprung för farligt avfall.

Avfall Sverige föreslår att 56 § istället utformas utifrån följande förslag:

”Om uppgifter enligt 54 § första stycket saknas, ska mottagaren istället rapportera in uppgifter om transportör och den verksamhet som har lämnat avfallet för borttransport”.

”Den verksamhet som har lämnat avfallet för borttransport” borde tolkas som att det är den som har anlitat transportören, det vill säga föregående avfallsinnehavare. Om föregående avfallsinnehavare endast har mellanlagrat avfallet från den ursprungliga avfallsproducenten ska detta ha registrerats vid första förflyttning enligt samma regler. Om det däremot är transportören själv som har anlitat borttransporten från sitt eget mellanlager kommer information om avfallets ursprung och kanske väsentlig information att gå förlorad. Detta precis som sker ibland när transportören som lämnar farligt avfall anger sig själv som avfallsproducent, trots att det är helt uppenbart att avfallet har genererats av en annan verksamhet. Det uppstår alltid en risk att ursprunglig information kan gå förlorad som kan ha avgörande betydelse för en säker behandling av det farliga avfallet

Ett alternativ till utformning av här ovan angivet förslag till 56 § skulle kunna vara:

”Om uppgifter enligt 54 § första stycket saknas ska mottagaren istället rapportera in uppgifter om transportör och den verksamhet avfallet kommer från. Om det farliga avfallets ursprung är svårt att fastställa kan den plats där avfallet befann sig vid inledandet av transporten anges.”

Det viktiga är att det inte finns luckor i lagstiftningen som kan nyttjas för att kringgå kraven på rapportering och spårbarhet, vilket skulle kunna riskera människors hälsa, miljö och säkerhet i den vidare hanteringen av avfallet lokalt som globalt.

4. Icke farligt byggnads- och rivningsavfall

4.1. Generella kommentarer

En ökad förberedelse för återvinning av byggnads- och rivningsavfall liksom en ökad återvinning av detsamma är en viktig fråga eftersom byggnads- och rivningsavfallet både har en stor volym samt utgör ett heterogent avfall där det är viktigt att så långt som möjligt förebygga uppkomsten av detsamma samt, när avfall väl uppkommer, i möjligaste mån källsortera detsamma. Utan källsortering minskar möjligheterna att öka förberedandet för återanvändning och återvinning av byggnads- och rivningsavfall.

Avfall Sverige anser att den bedömning som Naturvårdsverket gör, att Sverige redan idag uppnår en återvinningsgrad för byggnads- och rivningsavfall på minst 70 procent, vilar på alltför osäker grund och Avfall Sverige frågar sig vad denna bedömning grundar sig på.

Förberedelse för återanvändning ingår visserligen som ett delmål i det 70-procentsmål som EU har fastställt och som ska vara uppfyllt till år 2020. Men eftersom förberedelse för återanvändning ur miljösynpunkt är en bättre åtgärd än återvinning efterfrågar Avfall Sverige en redogörelse och konkreta förslag som styr mot ökad förberedelse för återanvändning av byggnads- och rivningsavfall.

Avfall Sverige anser att det är en brist att Naturvårdsverket hänvisar till bristfällig tillgång på data som motivering till att ytterligare styrmedel inte föreslås. Naturvårdsverket anger att verket inte kan mäta eller följa upp effekterna av dessa styrmedel för att öka återvinningen.

Vidare ifrågasätter Avfall Sverige att bättre statistik är det som ska leda till ökad förberedelse för återanvändning och återvinning i praktiken. Statistiken kan endast vara ett medel för att följa upp faktiskt genomförda åtgärder, men inte för att genomdriva åtgärderna i sig.

En annan aspekt är att det inte finns någon korrelation mellan invägt byggnads- och rivningsavfall och faktisk förberedelse för återanvändning och återvinning. Ett invägt lass byggnads- och rivningsavfall innehåller i allmänhet fraktioner som inte kan återvinnas utan som måste bortskaffas. Det går alltså inte att använda invägda mängder som grund för statistik för förberedelse för återanvändning och återvinning.

Det är ju först när det kan konstateras att faktiskt förberedelse för återanvändning eller återvinning har skett som åtgärderna går att räkna in i måloppfyllelsen. Att föra statistik över mottaget avfall får i detta sammanhang därför betraktas som en verkningslös åtgärd. Dessutom sker merparten av återvinningen av det avfall som tas emot vid avfallsanläggningar inte inom anläggningarna utan ute i samhället. Avfallsbehandlingsanläggningarna är idag i stor utsträckning sorteringsanläggningar. Det som hanteras inom anläggningarna är det som deponeras och används som konstruktionsmaterial, resten går ut från anläggningarna.

Det finns bättre sätt att samla in statistik, än via tvingande rapporteringskrav från mindre anläggningar. Statistiken finns nämligen redan idag hos byggherrarna, som via sina kontrakt kan ställa krav på sina underentreprenörer, inte bara när det gäller återvinning utan även när det gäller statistik. När avfallsinnehavaren anlitar entreprenörer för borttransport av avfallet finns dessutom kvittenser som anger vilka mängder som har avlämnats och som debiteras. Denna information finns alltså redan tillgänglig och det är därför fullt rimligt att ålägga innehavaren av byggnads- och rivningsavfall rapporteringsskyldigheten avseende byggnads- och rivningsavfall.

Det finns lagkrav som anger huvudregeln att brännbart byggnads- och rivningsavfall ska sorteras vid källan (jfr 10 § NFS 2004:4). Det finns således ett grundkrav på avfallsinnehavare av byggnads- och rivningsavfall att utsortera denna avfallsfraktion och därmed finns det också förutsättningar för att föra statistik över detta delflöde. Kravet i 10 § NFS 2004:4 skulle kunna utvidgas till krav på källsortering av alla fraktioner av byggnads- och rivningsavfall som huvudregel. Därmed skulle rapporteringskrav avseende byggnads- och rivningsavfall direkt kunna åläggas avfallsinnehavaren för alla fraktioner av byggnads- och rivningsavfall.

Avfall Sverige saknar en konsekvensanalys av vilka andra lagkrav och styrmedel som inverkar på möjligheten att återvinna byggnads- och rivningsavfall. Det gäller till exempel bedömningen av möjligheten att använda avfall för återvinning i anläggningsändamål, något som Naturvårdsverket genom sin handbok har velat begränsa, men där Naturvårdsverkets bedömning har åsidosatts genom rättspraxis från Mark- och miljööverdomstolen. Handboken är ju under revidering för tillfället och hur Naturvårdsverket kommer att göra sin bedömning i den reviderade handboken har i förlängningen betydelse för hur enskilda verksamhetsutövare kommer att kunna använda avfall för återvinning i anläggningsändamål.

Syftet med Naturvårdsverkets förslag är bättre statistik för byggnads- och rivningsavfallet och det är vällovligt i sig. Men om det även ska ske en faktisk ökning av återvinningen av byggnads- och rivningsavfall anser Avfall Sverige att kraven bör åläggas byggherrarna.

Höga kostnader i förhållande till nyttan

Att mäta byggnads- och rivningsavfall med hjälp av vågutrustning är ett dyrt och komplicerat förslag. Större avfallsbehandlingsanläggningar och deponier har våg men de flesta av landets ca 600 återvinningscentraler är förhållandevis små och de saknar vågutrustning. Att belägga mindre avfallsbehandlingsanläggningar med tvång om att installera vågutrustning innebär stora kostnader för anläggningarna. Kostnaden för en våg uppskattas till mellan 1- 2 miljoner kronor. För vissa av landets återvinningscentraler innebär det en lika stor kostnad som själva återvinningscentralen. Vågen måste bemannas, vilket kräver ytterligare personal och ökade kostnader. Många av de mindre återvinningscentralerna har idag 1-2 mans bemanning. Avfall Sverige har uppgifter som visar att så många som upp till 40 procent av återvinningscentralerna i dagsläget har enmansbemanning.

Dessutom innebär det att personal vid återvinningscentralerna måste kontrollera alla besökare vid infarten för att verifiera om de lämnar byggnads- och rivningsavfall som utgör hushållsavfall eller byggnads- och rivningsavfall som utgör annat avfall än hushållsavfall. Den som lämnar annat avfall än hushållsavfall ska debiteras. Det finns en överhängande risk att småföretagare i än större utsträckning än idag försöker utnyttja att de besöker återvinningscentralen "privat" snarare än som verksamhetsutövare för att spara tid och pengar. Dessutom skulle vågsystemen innebära köbildning på redan trånga återvinningscentraler, till förtret för allmänheten. Det inträffar ofta att köerna från återvinningscentraler sträcker sig så långt utanför anläggningen att de når allmän väg.

Kostnaderna för installation och drift av vågarna kommer att belasta de personer och företag som

väger materialet. Konsekvensen bli att mottagningsavgifterna för byggnads- och rivningsavfall kommer att behöva höjas i syfte att täcka kostnaderna för de nya kraven, något som pressar upp priset för entreprenörerna. I värsta fall kan det också innebära nedläggningar av vissa återvinningscentraler.

Om syftet hade varit att öka miljönyttan och återvinningen, hade man kunnat väga dessa storheter mot varandra. Men syftet med Naturvårdsverkets förslag är varken att öka miljönyttan eller återvinningen, utan endast att kunna visa EU statistik att Sverige lever upp till deras mål när det gäller återvinning av byggnads- och riv. Avfall Sverige menar att den eventuella nyttan av förslaget inte står i rimlig proportion till de negativa konsekvenserna.

Eftersom byggnads- och rivningsavfall dessutom utgör annat avfall än hushållsavfall anser Avfall Sverige att det är främmande att ålägga mindre avfallsanläggningar rapporteringskraven eftersom de flesta av dessa anläggningar är inrättade för att primärt ta emot och i vissa fall behandla hushållsavfall, i enlighet med den kommunala renhållningsskyldigheten i 15 kap. 20 § miljöbalken.

Om syftet är att öka återvinningen – mät högre upp i kedjan

Ur ett miljöperspektiv minskar incitamentet att förebygga avfall och att säkerställa att byggnads- och rivningsavfallet behandlas så högt upp i avfallshierarkin som möjligt om rapporteringskraven för byggnads- och rivningsavfallet inte åläggs den som genererar avfallet (det vill säga avfallsinnehavaren). Avfall Sverige anser att grundförutsättningen bör vara att uppgifter om byggnads- och rivningsavfall ska lämnas av källan, alltså avfallslämnaren. Detta överensstämmer även med Naturvårdsverkets egen utredning om skatt på avfall där det framgår att styrmedel ska sättas in så nära källan som möjligt för att ha en effekt. Att arbeta uppströms kan ha en styrande effekt eftersom kostnaderna för avfallet då blir styrande.

4.2 Specifika kommentarer

Ytterligare återvinningsmål för byggnads- och rivningsavfall bör styra mot giftfria och resurseffektiva kretslopp s. 9:

Naturvårdsverket anger att verket mot bakgrund av nuvarande måls utformning inte har ansett det motiverat att utreda styrmedel för att nå längre än målnivån och inte heller sådana styrmedel som har potential att på längre sikt åstadkomma mer giftfria avfallsflöden, exempelvis "Loggbok för byggnader".

Avfall Sverige ifrågasätter denna slutsats. Avfall Sverige anser att om det inte är helt säkert att målet för byggnads- och rivningsavfall nås kan inte ytterligare åtgärder anses vara obefogade. Så länge som målet om giftfria och resurseffektiva kretslopp inte har uppnåtts måste alla tänkbara åtgärder sättas in i syfte att verka mot det målet.

Inledning s. 10

Naturvårdsverket anger att under arbetets gång med att identifiera lämpliga åtgärder och möjliga styrmedel för att öka återvinningen har det blivit tydligt att tillgången på tillförlitlig data är bristfällig. Naturvårdsverket anger att verket därför inte föreslår några styrmedel

för att öka återvinningen då verket anser att det inte är motiverat att belasta aktörerna med krav då Sverige sannolikt redan idag når målet.

Avfall Sverige ifrågasätter denna slutsats. Om det inte rent faktiskt är säkerställt att målet nås kan det inte anses omotiverat att belasta aktörer med ytterligare krav.

Betydelsen av styrmedel för att uppnå målet s. 17:

Naturvårdsverket anger att det i Sverige och några andra EU-länder är "förbjudet att deponera material som kan gå till förbränning". Detta är inte korrekt uttryckt eftersom det som är reglerat i den svenska lagstiftningen ju är förbud mot att deponera organiskt och brännbart avfall.

Tillgänglig byggnads- och rivningsavfallsdata i Sverige har inte tillräcklig kvalitet för att följa upp målet s. 18:

Naturvårdsverket anger att det som saknas och som gör att den sannolikt redan uppnådda återvinningsgraden inte avspeglas i uppföljningen främst är att det byggnads- och rivningsavfall som hanteras av mindre avfallsbehandlingsanläggningar och återvinns i hög grad idag inte omfattas av någon metod för inrapportering och därför inte har tillgodoräknats i återvinningsmålet.

Här vill Avfall Sverige påpeka att det byggnads- och rivningsavfall som utgör hushållsavfall inrapporteras av kommunerna i Avfall Sveriges statistiksystem Avfall Web och att det för detta avfallsflöde således redan finns tillförlitlig statistik.

Förslag på åtgärd för att förbättra tillförlitligheten i statistiken för byggnads- och rivningsavfall s. 27 f och 34 f:

Naturvårdsverket anger att verket har utrett det alternativ som har bäst förutsättningar att ge en mer tillförlitlig uppföljning av återvinningsmålet. Naturvårdsverkets undersökta alternativ är ett lagstadgat rapporteringskrav på C-anläggningar, en extra satsning under en övergångsperiod på statistikinsamling eller ett rapporteringsansvar för byggherrar (antingen lagstadgat eller frivilligt).

Angående det tredje alternativet med ett rapporteringsansvar för byggherrar anger Naturvårdsverket är mer löst hållet och att det inte är utrett i samma omfattning som det första förslaget. Naturvårdsverket anger att det av den anledningen inte heller har varit möjligt att genomföra en konsekvensanalys av den omfattning som hade varit önskvärd och vidare "utan specifikation på hur det rent praktiskt ska genomföras är det inte möjligt att specificera eventuella nya kostnader".

Avfall Sverige ifrågasätter att Naturvårdsverket inte närmare har utrett det tredje alternativet i samma omfattning som övriga alternativ innan detta alternativ avfärdas. Att avfärda ett alternativ innan det har utretts innebär att Naturvårdsverket på förhand har tagit ställning till att detta alternativ inte är någonting som Naturvårdsverket har haft för

avsikt att gå vidare med.

Utrett förslag – rapporteringskrav på anmälningspliktiga avfallsbehandlingsanläggningar s. 28:

Naturvårdsverket anger att många tillståndspliktiga anläggningar befarar att ökade kostnader kan leda till höjda priser för kunder som sedan istället vänder sig till icke tillståndspliktiga anläggningar och att denna snedvridning skulle försvinna om de får en lika stor uppgiftslämnarbörd.

När det gäller anläggningar som drivs i kommunal regi (inklusive av kommunala bolag) ser inte Avfall Sverige denna fördel. Med hänvisning till kommunallagens likställighetsprincip (2 kap. 2 § kommunallagen [1991:900]) finns det knappast heller idag utrymme för en kommun att ta ut olika avgifter för samma typ av avfall oavsett om avfallet lämnas vid en B-anläggningar som redan omfattas av statistikkrav eller en C-anläggning som i dagsläget inte omfattas av motsvarande krav.

Alternativ statistikåtgärd s. 33:

Som har framgått ovan har Naturvårdsverket redan avfärdat alternativet med tvingande rapporteringskrav för byggherrar – den metod som Avfall Sverige ser som lämpligast att införa.

Naturvårdsverket anger att ”man kan också tänka sig en utveckling där ett antal representanter för större byggherrar finner det fördelaktigt att frivilligt ta på sig ett rapporteringsansvar för sektorns återvinning”. Avfall Sverige har mycket svårt att se att den typen av frivilligt rapporteringsansvar skulle bli verklighet då det är kostnadsdrivande för verksamhetsutövare och att de av kostnadsskäl och vinstmaximeringsintresse sällan brukar vara villiga att frivilligt åta sig att genomföra åtgärder.

Det enda enligt Avfall Sverige hållbara alternativet är att uppställa tvingande rapporteringskrav på byggherrarna.

Åtgärder för att öka återvinningen s. 38 f:

I avsnittet resonerar Naturvårdsverket kring olika åtgärder (utökad och mer långtgående sortering av mineralavfall, underlätta hanteringen av avfallet/sortering vid källan, införande av kvalitetssystem, införa en materialbörs och ökade ytor för mellanlagring) som kan införas inom byggsektorn för att öka mängden insamlat och återvunnet byggavfall.

Naturvårdsverket anger att dessa åtgärder endast är intressanta att införa om det visar sig att den statistikåtgärd som föreslagits tidigare i rapporten inte räcker för att nå målet. Avfall Sverige förstår att syftet med Naturvårdsverkets förslag angående ökade krav på rapportering avseende byggnads- och rivningsavfall är att få till stånd en bättre statistik men det reella syftet måste fortfarande vara att öka materialåtervinningen av byggnads- och rivningsavfall.

Naturvårdsverket anger, när det gäller alternativet att underlätta hanteringen av avfallet/sortering vid källan, att "åtgärden kräver extra tid för sortering vilket innebär att åtgärden blir dyr i förhållande till andra åtgärder". Detta finner Avfall Sverige anmärkningsvärt då Naturvårdsverket inte på motsvarande sätt ser det som ett problem att ett infört krav på rapportering av byggnads- och rivningsavfall för anmälningspliktiga avfallsanläggningar på motsvarande sätt skulle kräva extra tid för sortering (såvida inte en schabloniseringsmetod används) samt att kravet skulle innebära investeringskostnader för de anmälningspliktiga avfallsbehandlingsanläggningarna.

I sammanhanget förbiser också Naturvårdsverket helt att ange det ovan nämnda kravet som anger huvudregeln att brännbart byggnads- och rivningsavfall ska sorteras vid källan (jfr 10 § NFS 2004:4). Det är alltså ett krav som redan är reglerat och det borde därför sättas in ökade insatser i form av tillsyn för att ställa krav på att kravet efterlevs i mycket större utsträckning.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi avseende den del av remissen som rör icke-farligt byggnads- och rivningsavfall till våra rådgivare Britta Moutakis, britta.moutakis@avfallsverige.se och Johan Fagerqvist, johan.fagerqvist@avfallsverige.se och när det gäller de delar av remissen som rör förbättrad avfallsstatistik och spårbarhetssystem för farligt avfall till våra rådgivare Britta Moutakis, britta.moutakis@avfallsverige.se och Jenny Westin, jenny.westin@avfallsverige.se eller till vår jurist Sven Lundgren, sven.lundgren@avfallsverige.se, telefon 040-35 66 00.

Med vänliga hälsningar,
Avfall Sverige

Claes Thunblad
Ordförande

Weine Wiqvist
VD